

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Kleine kinderen, grote kansen: hoe samen kinderarmoede aanpakken?

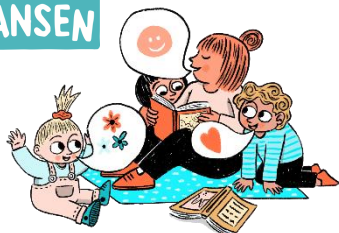
Programma Transitiedag
5 oktober 2021 - Vlaams Parlement - Brussel

Alle kinderen grote taalleerkansen

Talenbeleid en schoolontwikkeling voor sterker taalonderwijs

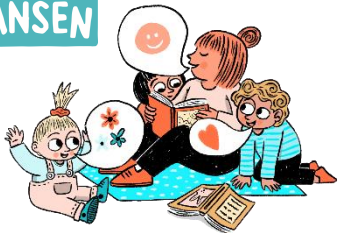
Dr. Marieke Vanbuel (KU Leuven & UGent) & Dr. Carolien Frijns (UGent)

KLEINE KINDEREN
GROTE
KANSEN

Talenbeleid: waaraan denk jij?

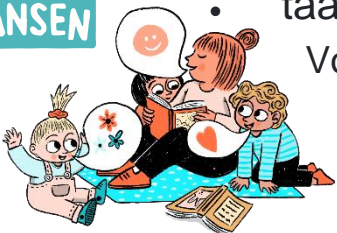
KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Talenbeleid: waaraan denk jij?

- meertaligheid
Votes: 13
- thuistaal
Votes: 5
- visie
Votes: 4
- samen
Votes: 4
- leerlijn
Votes: 3
- taalondersteuning
Votes: 3
- diversiteit
Votes: 3
- taalstimulering
Votes: 2
- ouderbetrokkenheid
Votes: 2
- taal overall
Votes: 1
- gedragenheid
Votes: 1
- thuistalen omarmen
Votes: 1
- begrijpend lezen
Votes: 1
- taal is overall
Votes: 1
- taalbeleid
Votes: 1
- iedereen aan boord
Votes: 1

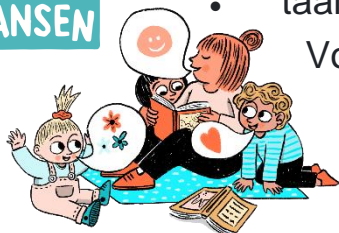
KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Talenbeleid: waaraan denk jij?

- mondeling taalvaardig
Votes: 1
- moeilijk
Votes: 1
- laaggeletterdheid
Votes: 1
- leesstimulatie
Votes: 1
- iedereen taalvaardig
Votes: 1
- taalvaardigheid
Votes: 1
- schoolniveau
Votes: 1
- taalnoden
Votes: 1
- inclusief
Votes: 1
- schoolontwikkeling
Votes: 1
- doelen
Votes: 1
- taalleerbehoefte
Votes: 1
- de stem van de kleuter
Votes: 1
- maatwerk
Votes: 1
- lezen
Votes: 1
- sterk onderwijs
Votes: 1

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Talenbeleid: waaraan denk jij?

- teamwork
Votes: 1
- samenwerkingsverbanden
Votes: 1
- teamwerk
Votes: 1
- afgestemd
Votes: 1
- team
Votes: 1
- focus
Votes: 1
- samensterktaalonderwijs
Votes: 1
- onderwijstaal
Votes: 1
- lezen, spreken, schrijven
Votes: 1
- ook stille kleuters
Votes: 1
- kansen
Votes: 1
- gelijkberechtiging
Votes: 1
- kennis verwerven
Votes: 1
- regels
Votes: 1
- basis
Votes: 1
- actieplan
Votes: 1

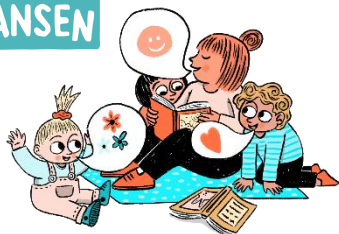
KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Talenbeleid: waaraan denk jij?

- taalonderwijs versterken
Votes: 1
- interactie met de kleuter
Votes: 1
- schoolbreed
Votes: 1
- taalsteun
Votes: 1
- meertaligheid omarmen
Votes: 1
- andere talen
Votes: 1
- professionalisering
Votes: 1
- taalintegratietraject
Votes: 1
- elke taal telt
Votes: 1
- samenhang
Votes: 1

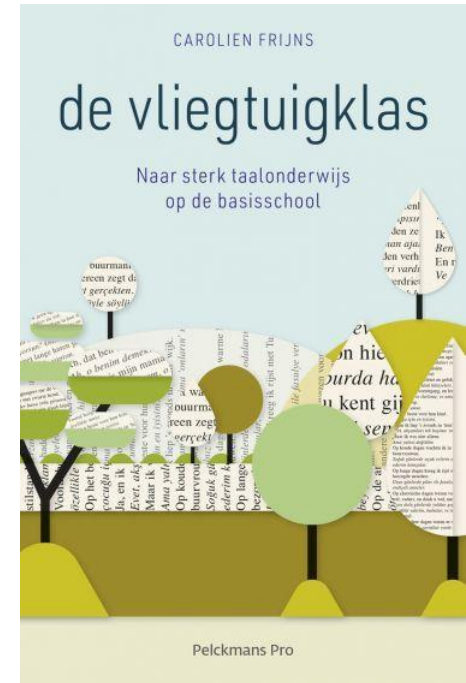
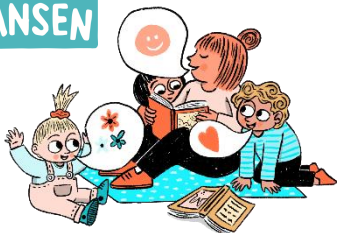
KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Quote talenbeleid

‘Ik moet wel zeggen dat, toen ik het woord *taalbeleid* las, ik in eerste instantie top-down dacht. Beleid leek mij iets voor directies of hogerhand die bepalen wat taalbeleid inhoudt. Maar bij de eerste les werden mijn vermoedens onmiddellijk weggespoeld. Wat was ik blij om te horen dat het ging over het uitwerken van effectieve taken in het taalonderwijs dat we geven op school. Over **visies** in onderwijs en hoe we kijken naar het leren van taal in onze schoolcontext.’ (leraar)
(Frijns, 2019, p. 135)

KLEINE KINDEREN
GROTE
KANSEN

Wat is een talenbeleid?

Een talenbeleid is een lijn of aanpak die een schoolteam uitdenkt om samen de doelstellingen van de school op vlak van taalstimulering en taalontwikkeling te kunnen realiseren. Met een talenbeleid creëert een schoolteam dus samen de randvoorwaarden voor goed taalonderwijs. Een doeltreffend talenbeleid bestaat uit twee onderdelen: 1) Effectief taalonderwijs in de klas; 2) Een inspirerende leeromgeving voor schoolteamleden in de school.

(Vanbuel, Van Gils, & Versteden, 2021)

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Waarom is een talenbeleid belangrijk?

Welke aanpak kies jij?

De begrijpend leesresultaten van school De Vlieger vallen tegen. De school heeft heel wat meertalige leerlingen die het thuis niet zo breed hebben. Alle leraren brengen ideeën in hoe het begrijpend leesonderwijs beter kan. Het team zou kunnen werken met het woord van de dag, strategieënposters en extra boeken in de klas. Twee jaar later zijn de resultaten echter nog altijd tegenvallend. Tijdens de koffiepauze wisselen de schoolteamleden ideeën uit. Op welk plan zou jij inzetten?

- a) De school gaat het best op zoek naar materialen en probeert het best een nieuwe methode uit.
- b) De school raadpleegt het best literatuur om uit te zoeken wat er anders kan in de klas.
- c) De school stelt een werkgroep samen om een talenbeleidsplan uit te schrijven.
- d) De school zoekt uit wat het team en individuele leraren nodig hebben om een talenbeleid te ontwikkelen

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Welke aanpak kies jij?

Welk type ben jij?

0 8 8

A

2%

B

7%

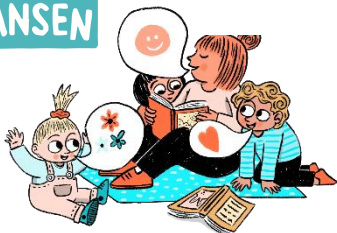
C

25%

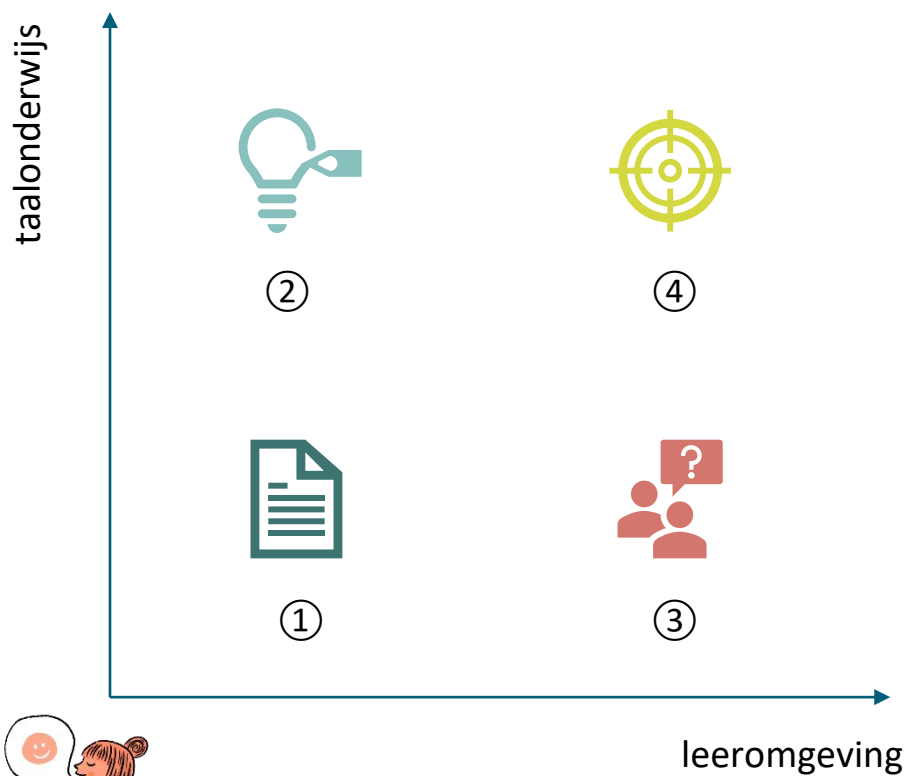
D

66%

KLEINE KINDEREN
GROTE
KANSEN

Talenbeleid: 4 types

- 1) Papieren talenbeleid
- 2) Spooktalenbeleid
- 3) Willekeurig talenbeleid
- 4) Strategisch talenbeleid

KLEINE KINDEREN
GROTE
KANSEN

Wat zit er in je talenbeleid?

De twee dimensies van een goed talenbeleid

Kyriakides et al., 2010

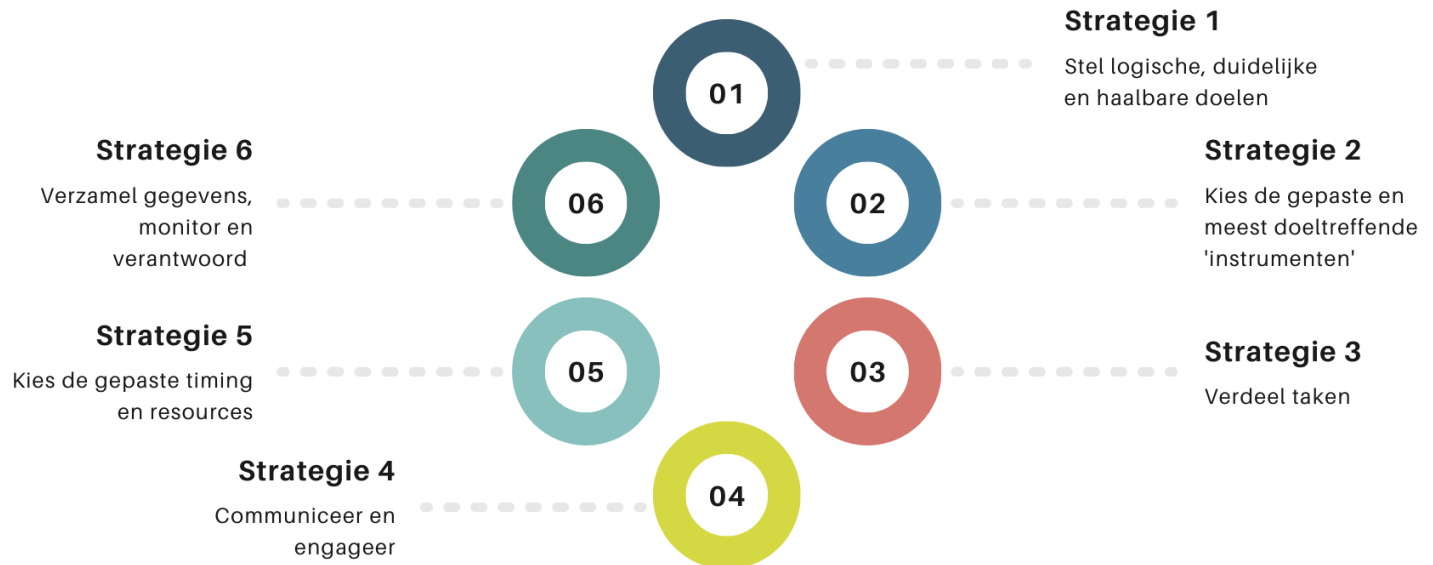
KLEINE KINDEREN
GROTE
KANSEN

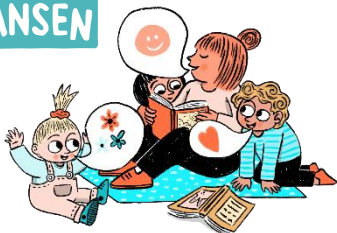
Hoe implementeer je talenbeleid?

IMPLEMENTATIESTRATEGIEËN

voor een krachtig talenbeleid

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

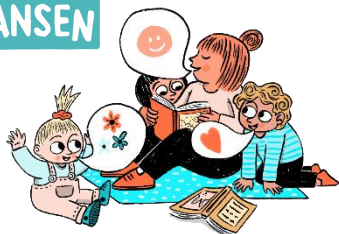
Schoolontwikkeling

Schoolontwikkeling is het voortdurende proces van het bewust, planmatig veranderen van het organisatorisch en onderwijskundig functioneren van de school met als doel het verbeteren van de leerlingenresultaten en het versterken van de veranderingscapaciteit.

(Gütthe, 1997)

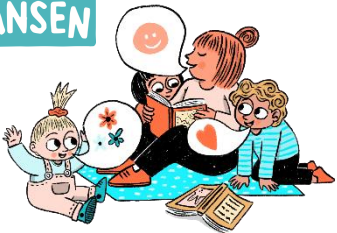
KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Schoolontwikkeling

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Schoolontwikkeling

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

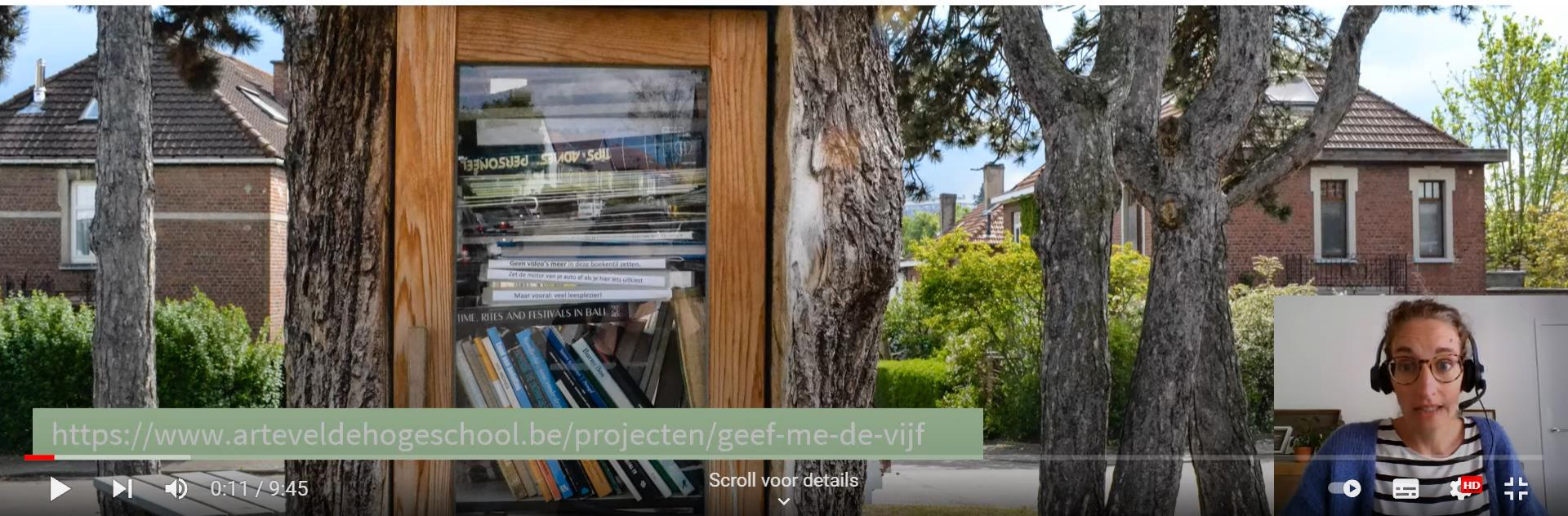
Schoolontwikkeling in een oogopslag

Schoolontwikkeling: wat is dat?

Schoolontwikkeling... wat is dat?

Aan de slag met begrijpend lezen via duurzame schoolontwikkeling

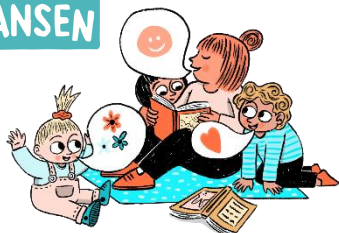
Wat zit er in je talenbeleid?

De twee dimensies van een goed talenbeleid

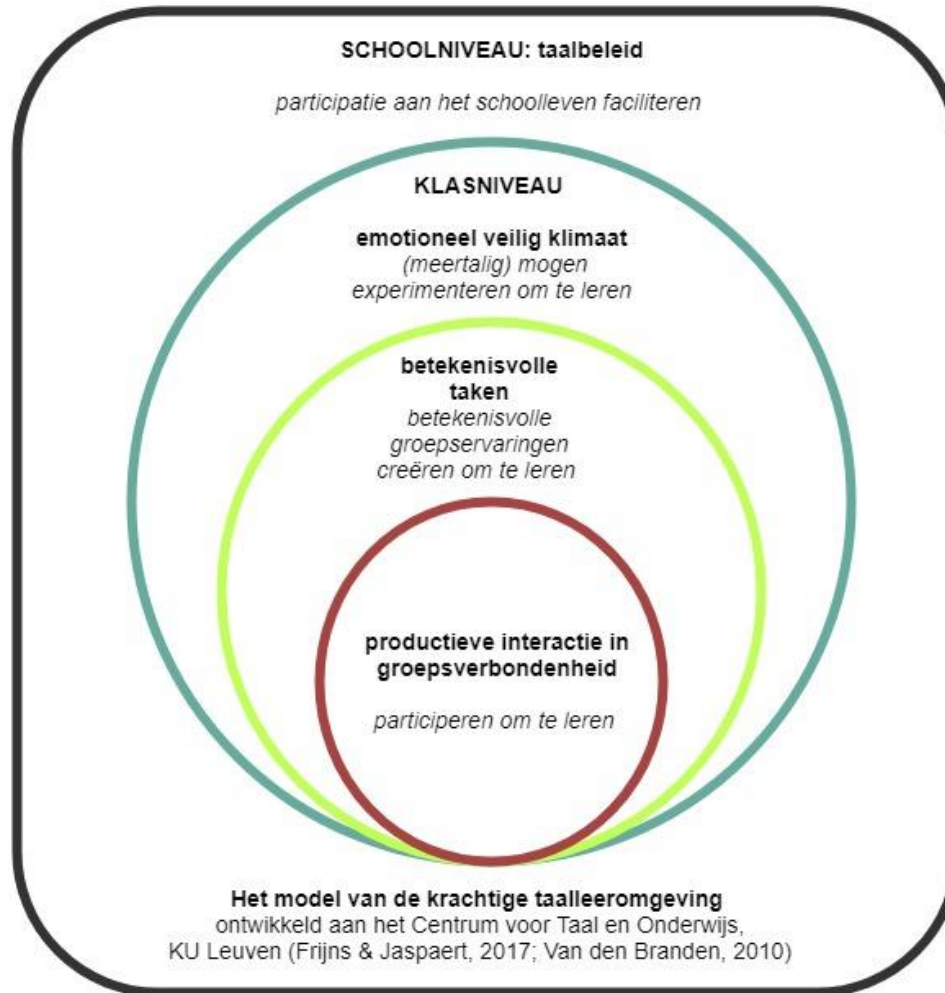

Kyriakides et al., 2010

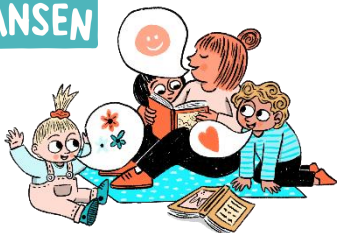
KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Effectief taalonderwijs

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Effectief leesonderwijs

Effectief leesonderwijs

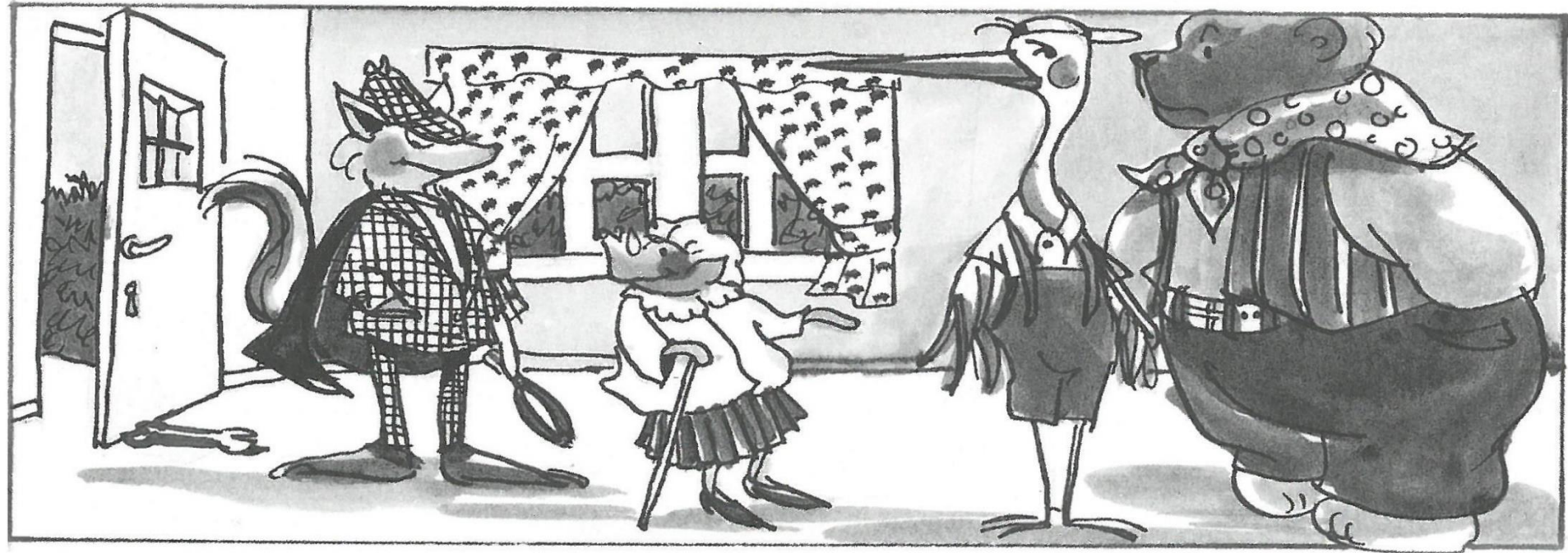

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

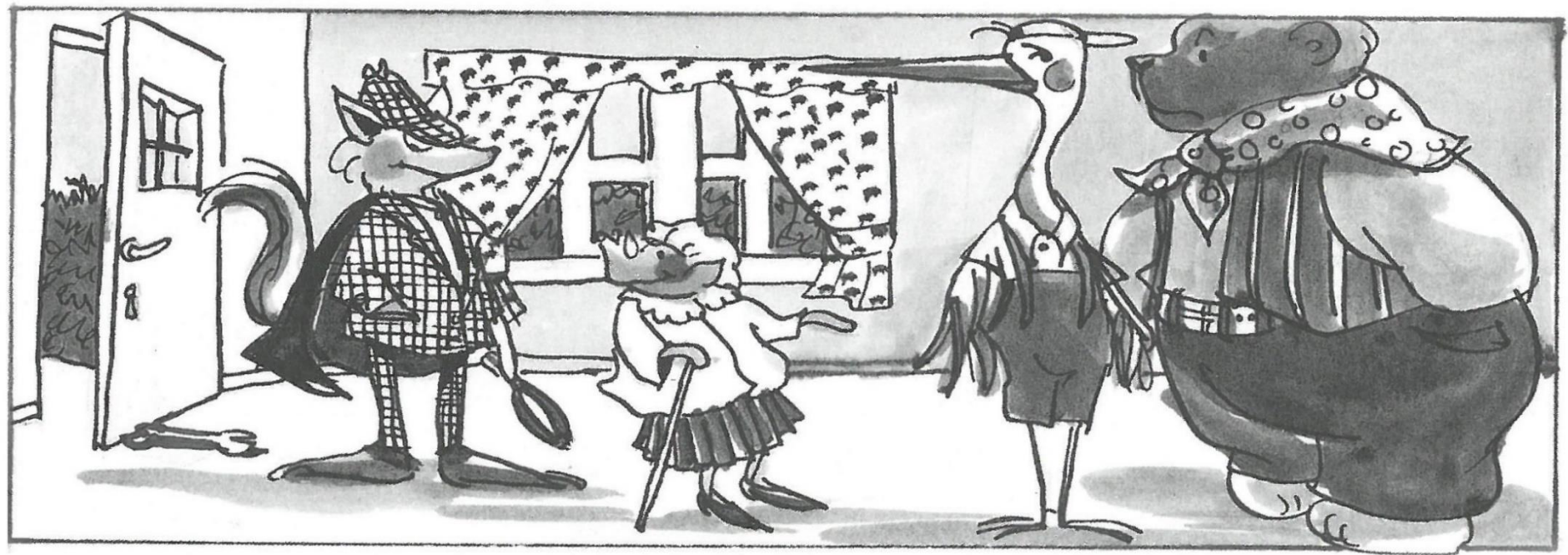
Gobyn et al., 2019; Merchie et al., 2019

Wie is de dader?

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

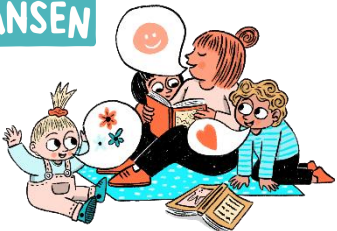
Grootmoeder Varken kwam door de achterdeur haar huisje binnen. De inbreker hoorde haar binnenkomen en vluchtte snel het huis uit. Grootmoeder hoorde de inbreker vluchten en hoorde hoe hij bij zijn ontsnapping een moersleutel liet vallen. Ze was echter niet vlug genoeg bij de voorkant van het huis om te zien wie de inbreker nu precies was. Ze roept Sherlocks hulp in. Die besluit dat één van de twee werklui die in de buurt aan het werken waren, de dader moet zijn. Toen Sherlock de onaangeroerd gelaten misdaadscène grondig bekeek, wist hij wie de inbreker was. Wie heeft ingebroken bij grootmoeder Varken: de ooievaar of de beer? Waarom?

Wie is de dader?

- a) De ooievaar
- b) De beer
- c) De speurneus
- d) Grootmoeder varken

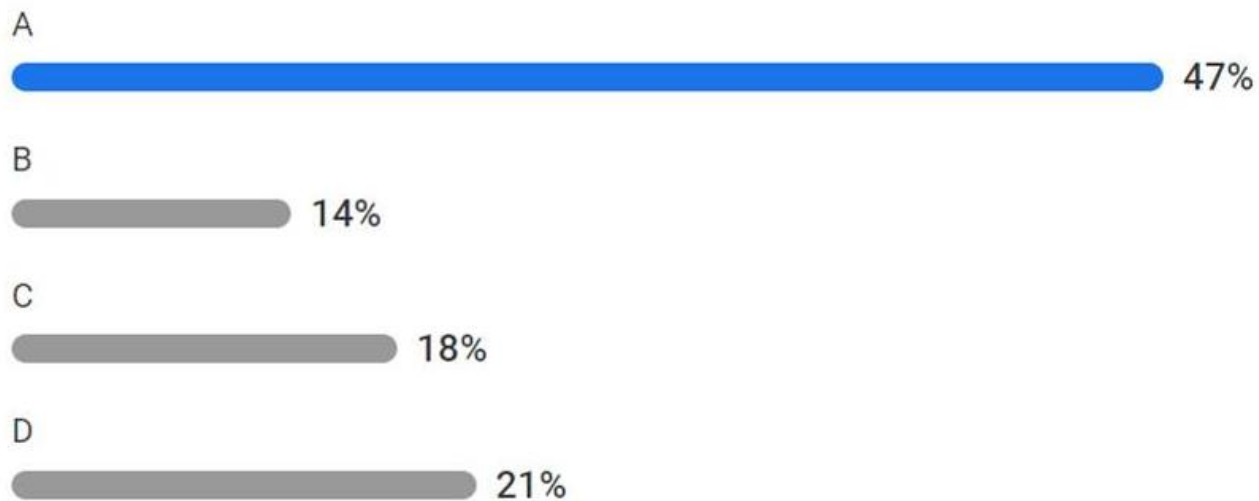
KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Wie is de dader?

Wie is de dader?

0 5 7

KLEINE KINDEREN
GROTE
KANSEN

Denkontwikkellende interactiestijl

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

- Sterke taalvaardigheidsontwikkeling
- Positief zelfbeeld

Wat wil je a.s. maandag over deze sessie aan je collega vertellen?

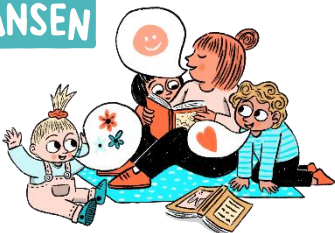
KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Wat wil je a.s. maandag over deze sessie aan je collega vertellen?

- Is er een instrument om te bepalen welk talenbeleid onze school heeft?
- Belangrijk dat we veel in gesprek gaan met elkaar over talenbeleid en dat we samen nadenken over wat een goed talenbeleid is voor onze school; wat kunnen we uitproberen en bijsturen?
- denkontwikkellende interactiestijl
- Types taalbeleid bespreken en samen nadenken over welk type beleid wij hebben
- Het creëren van een sterke leeromgeving
- Een verantwoordelijkheid van het volledige team
- Dat er verschillende soorten taalbeleid zijn en dat we voor onze school ook eens de denkoefening moeten maken

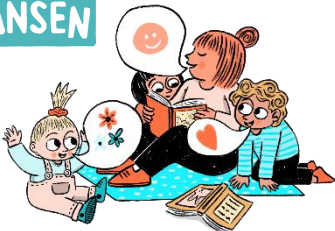
KLEINE KINDEREN
GROTE
KANSEN

Wat wil je a.s. maandag over deze sessie aan je collega vertellen?

- Door veel open vragen te stellen, bied je leerlingen veel spreekkansen en kansen om positief zelfbeeld te ontwikkelen. Filmpje juf Femke is prachtig
- meer aandacht aan open vragen
- De implementatiestrategieën om ons talenbeleid krachtiger te maken.
- Lezen i.f.v. een eindproduct, een oplossing voorNiet lezen om te lezen....
- Een inspirerende omgeving voor leraren maken doet ertoe
- Dat we ons talenbeleid onder de loep moeten nemen en dat we zeker dat wat we hebben met een doel moeten gaan gebruiken.
- verantwoordelijkheden taalbeleid verdelen over verschillende teamleden
- ontwikkelen van een krachtige taalomgeving

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Wat wil je a.s. maandag over deze sessie aan je collega vertellen?

- Talenbeleid als een cover zien
- soorten taalbeleid
- Op nummer één blijft kansen geven tot spreken!
- belang van interactie
- Open vragen
- Ik zou zelf nog actiever bevragen aan mijn scholen wat hun talenbeleid is.
- de belangrijkheid van open vragen, juf Femke
- coverstory
- Interactie is belangrijk
- Dat ik denk dat wij een spooktalensbeleid hebben. En we zouden moeten overschakelen naar een strategisch talenbeleid.
- filmpje van juf Femke

KLEINE KINDEREN
GROTE
KANSEN

3 take home messages

1. Talenbeleid is geen doel maar een middel naar meer taalleerkansen en grotere onderwijskansen.
2. Talenbeleid en effectief talenonderwijs zijn een verhaal van ingrediënten.
3. Goede talenbeleidsmakers zijn schoolteamleden die samen blijven zoeken naar wat werkt.

KLEINE KINDEREN
GROTE
KANSEN

Meer weten?

- [Sleutels voor effectief begrijpend lezen](#) (UGent & KU Leuven)
- [Rapporten over talenbeleid](#) (CTO, KU Leuven)
- [Geef me de vijf](#) (Arteveldehogeschool met o.a. het filmpje van Dr. Mieke Meirsschaut over schoolontwikkeling in functie van sterker begrijpend leesonderwijs)
- [Steunpunt SONO](#)
- [Verschillen in onderwijs. Streven naar excellentie en gelijke onderwijskansen](#) (boek SONO)
- [De vliegtuigklas. Naar sterk taalonderwijs op de basisschool](#) (boek)
- [Interview met Marieke Vanbuel over talenbeleid](#)
- [Interview met Kris Van den Branden over taalscreening](#)
- [Interview met Johan van Braak over centrale toetsen en schoolontwikkeling](#)
- [Reportage: De klas van juf Femke](#)

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

Contact

Marieke.Vanbuel@UGent.be

Carolien.Frijns@UGent.be

KLEINE KINDEREN
**GROTE
KANSEN**

